

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518
ชื่อผู้เขียน	จันทร์ฉาย ศรีทิพย์อาสน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล
สาขาวิชา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของรัฐในด้านการจัดทำผังเมือง การบริการสาธารณะ หลักประโยชน์สาธารณะ รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายผังเมืองและระบบการวางแผนผังเมืองของต่างประเทศและของประเทศไทย ตลอดจนวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกฎหมายในประเทศไทย ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสม และสามารถแก้ไขปัญหานั้นที่เกิดจากกฎหมายในประเทศไทย

จากการศึกษา พบว่า เกิดปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และกระบวนการวางแผนผังเมืองในปัจจุบัน ดังนี้ 1) ปัญหาสถานะทางกฎหมายและการบังคับใช้แผนผังเมืองระดับนโยบาย 2) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้ผังเมืองเฉพาะตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และ 3) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนผังเมือง จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลทำให้การวางแผนผังเมืองที่เป็นภารกิจของรัฐในการวางแผนการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนขาดประสิทธิภาพ ไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของแต่ละเมือง และไม่สามารถเป็นแนวทางเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งยังส่งผลทำให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ภายใต้บังคับของผังเมืองไม่ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเพียงพอ การวางแผนผังเมืองจึงไม่มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตและความต้องการของประชาชน อันเป็นการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพในการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินและเป็นการสร้างภาระให้แก่ประชาชนเป็นอย่างมาก

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 โดยการนำหลักการและทฤษฎีทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกิจของรัฐ การบริการสาธารณะ การมีส่วนร่วมของประชาชน หลักนิติรัฐและหลักประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งนำหลักการและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการวางแผนผังเมือง และกฎหมายผังเมืองของต่างประเทศมาปรับใช้ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมกับประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลทำให้การวางและจัดทำผังเมือง ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ทางด้านกายภาพ การรักษาที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นภารกิจของรัฐสามารถดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง และตอบสนองความต้องการของส่วนรวมในด้านการใช้ประโยชน์ในที่ดินและสามารถอยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่ดีร่วมกัน ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ทั้งยังส่งผลทำให้การบังคับใช้กฎหมายผังเมืองสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้อย่างแท้จริง

Thesis Title	Legal Issues on Enforcement of the Town Planning Act B.E. 2518
Author	Janchai Srithip-art
Thesis Advisor	Prof. Dr. Paisit Pipatanakul
Department	Laws
Academic Year	2015

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study the legal theories and principles in relation to enforcement of the Town Planning Act B.E. 2518, particularly the missions of the State in provision of town plans and public services, the principles of public interest and public participation. In addition, this thesis involves the study of the relevant legislations on enforcement of town planning laws as well as town planning system in foreign countries and in Thailand. This also provides the analysis of legal problems arising out of the relevant Thai laws, including the Town Planning Act B.E. 2518, in order to find appropriate solutions and to solve the problems arising out of such Thai laws.

According to the study, the legal problems concerning enforcement of the Town Planning Act B.E. 2518, the current legislation that sets out the relevant criteria, procedures and methods for town planning, are as follows 1) the legal status and enforcement of town plan policy 2) legal problems concerning enforcement of town plan merely under the Town Planning Act B.E. 2518 and 3) legal problems resulted from the lack of public participation in town planning. As town planning is one of the State's missions to determine measures for the use of land and natural resources to its citizens, the above mentioned problems have undermined the town planning to be inefficient as it did not properly conform to the characteristics of each of the cities, and thus cannot be adopted as a guideline to promote development for the use of such land and natural resources for the sustainable benefits of the people. Furthermore, the people and local communities are also affected as they are forced to live in the cities where their participation in making the city plans were not adequately contributed. Consequently, the city planning is not in conformity with the lifestyle and the needs of the people: it affects the rights to use property and causes considerably burden to the people.

This thesis would like to suggest a solution to the foregoing problems that the Town Planning Act B.E. 2518 should be amended. By such amendment, the legal principles and theories in relation to the State's missions, public services, public participation, the rule of law and public interest should be applied. Also, the principles, laws and regulations in relation to town planning system, including those in foreign countries, should be adopted in order to find appropriate solutions for Thailand. In light of this, the objectives of town planning, which is one of the State's missions to determine measures for the physical development and preservation of land and natural resources, can be achieved to meet the needs of the public on the use of land and to facilitate to the people a better environment to sustainably live in. Ultimately, the enforcement of town planning laws will practically be able to achieve its objectives according to the intention of the law.